

KADIN HAKLARI: FARKLI TERİMLER, FARKLI TUTUMLAR

Nuray Sakallı*

Ö Z E T

Bu araştırmanın amacı, kadın hakları konusunda kullanılan farklı terimlerin, bu konudaki tutumları nasıl etkileyeceğini, bu konuların algılanmasında ve değerlendirilmesinde ne gibi farklılıklar üretebileceğini incelemektir. Araştırmaya sınıf ortamında yüzde 57'si kız, yüzde 43'ü erkek olmak üzere toplam 502 ODTÜ öğrencisi gönüllü olarak katılmıştır. Öğrencilerin yaş ortalaması 20.70' dir. Araştırmada, kadın hakları konusunda tutumları ölçen "Semantik farklılık" türünde hazırlanmış bir ölçeğin iki ayrı versiyonu deneklere sunulmuştur. Birinci versiyon "feminizm-feministler" terimleri kullanılarak seçkisiz atama yoluyla deneklerin yarısına verilirken, ikinci versiyonda "kadın hakları-kadın hakları savunucuları" terimleri kullanılarak seçkisiz atamayla deneklerin diğer yarısına verilmiştir. Sonuçlar göstermiştir ki; Türk erkekleri, kadınlara oranla her iki terime karşı daha olumsuz tutumlara sahiptirler. "Feminizm-feministler" terimleri, "kadın hakları-kadın hakları savunucuları" terimlerine oranla tüm denekler tarafından daha olumsuz algılanmış ve değerlendirilmiştir. Ayrıca, çalışmada elde edilen sonuçlar, terimlerin negatif çağrışımlara etkisi konusu ele alınarak, Amerika ve Avrupalı araştırmacıların bulduğu sonuçlar ile karşılaştırılarak makalede tartışılmıştır.

---

* Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Fen ve Edebiyat fakültesi, Psikoloji Bölümü

ABSTRACT

The purpose of this article was to investigate how different labelling of the women's rights movement influence attitudes toward women's rights issues and how the different labels create change in the person's perception and evaluation of the issues. Five hundred two students from Middle East Technical University, randomly, received one of the two versions of a semantic differential type of the questionnaire about women's rights movement in a classroom situation. The mean age of participants was 20.70. One version of the questionnaire included labels "feminism-feminists," while the other version included labels "women's rights-women's rights supporters." Results supported the hypothesis that male participants evaluated both labels "feminism-feminist" and "women's rights-women's rights supporters" more negatively than did female subjects. "Feminism-feminist" labels were perceived and evaluated more negatively than were "women's right-women's rights supporters" labels. Results were discussed in terms of negative connotations of the labels and comparison of the present findings with the earlier findings of American and European researchers.

GİRİŞ

"Kadın haklarından yanayım; ama ben feminist değilim. Feminizmi sevmem." Çokça duyulan bu tür ifadeler; kadın hakları konusunda kullanılan farklı terimlerin kişilerin tutumlarını nasıl etkileyebileceğinin, bu konuların ve bu konularla ilgilenen kişilerin algılanmasında ve değerlendirilmesinde ne gibi farklılıklar üretebileceğinin en güzel örneklerindedir. Günlük kullanımda sıkça rastladığımız bu

tip ifadeler; insanların, kadın hakları konusu ile hemfikir olup olmadıkları konusunu inceleyen birçok araştırmacının ilgisini çekmiştir (Benson ve Vincent, 1980; Fassinger, 1994; Smith, Ferree, ve Miller, 1975); fakat bu konuya Türkiye’deki psikoloji yayınlarında pek rastlanmamaktadır.

Kadınların politik, ekonomik ve sosyal hakları için oluşturulan hareketler Amerika’da çok değişik terimlerle belirtilir; “feminizm,” “kadın hakları,” “kadınlar için eşit haklar,” ve “kadın hareketleri” (Berryman-Fink ve Verderber, 1985). Bu noktadan hareketle; aynı anlamı içeren farklı terimlerin farklı imajlar uyandırılabilceği ve kişilerden farklı tepkiler alınmasına neden olabileceği ileri sürülmüştür (Jussim, Nelson, Manis, ve Soffin, 1995). Jacobson (1979) kadın hakları konusunda farklı terimlerin öğrenciler tarafından algılanması ve değerlendirilmesini araştırmış ve bu araştırmada öğrencilerden dört benzer terimin çağrışımlarına göre en olumludan olumsuz doğru sıralamalarını istemiştir. Sıralama şu şekilde olmuştur: “kadınlar için eşit haklar,” “kadınların liberalleştirilmesi,” “feminizm,” ve “kadın özgürlüğü.” Bu bulgulara göre, “feminizm” en fazla negatif çağrışımlar uyandıran “kadın özgürlüğü” teriminden sonra ikinci olumsuz terimdir.

Bu çalışmanın amacı, Türkiye’den kız ve erkek öğrencilerin kadın hakları konusunda tutumlarını ölçmeye çalışırken; iki farklı terimin (“feminism-feminist” ve “kadın hakları-kadın hakları savunucuları”) kadın hakları konusuna karşı tutumları ve bu konularla uğraşan kişilerin algılanışını nasıl etkilediğini belirlemektir. Birçok Avrupalı ve Amerikalı araştırmacı tarafından yapılan araştırmalar, Avrupa ve Amerikada erkeklerin kadınlara oranla kadın haklarına daha olumsuz yaklaştıkları ve feminizm-feministler terimlerini daha negatif algıladıklarını göstermektedir (Albright ve Chang, 1976; Doyle, 1976; Sarup, 1976).

Bilindiği üzere, Türkiye’de kadın hareketleri 1920’lerde başlamıştır (Bakınız Abadan-Unat, 1981; Kandiyoti, 1991). Bu hareketler belli bir ilerleme gösterdi iseler de erkeklerin üstünlüğüne dayanan bir sosyal yapıya sahip Türkiye’de 1980’den beri görülen farklı feminist guruplarının hareketlerindeki artma pek hoş karşılanmamıştır (Tekeli, 1995). Türkiye’de kadın hakları ile ilgilenen kişilerin “feminist” veya “kadın hakları savunucusu” olarak anıldıkları çeşitli yayınlarda gözlenmektedir. Örneğin, Radikal gazetesinden bir köşe yazarı feminist düşünceler (1998, Haziran 6) başlıklı yazısında “feminist” terimini kullanırken; Kadının İnsan Hakları Projesi (KİHP) yayınlarında, “feminist” türü kelimelerden daha çok “kadın hakları ve kadın hareketleri” türü terimler tercih edilmiştir.

Bu bilgiler ışığı altında diğer araştırmalarda kullanılmamış yeni bir yöntem ile çalışmalara başlanmıştır. Bu yeni yöntemde, bir ölçeğin iki versiyonu hazırlanarak, deneklerin kadın hakları hakkında tutumları ölçülmüştür. Bu ölçeklerin ilkinde “feminizm-feministler” terimleri yönergede verildikten sonra, bir sıfat listesi bir kısım deneye seçkisiz atama yoluyla sunulmuştur. İkinci ölçekte ise, “feminizm-feministler” yerine “kadın hakları-kadın hakları savunucuları” terimleri yönergede verildikten sonra, ilk versiyonda kullanılan sıfat listesinin aynısı seçkisiz atama ile deneklere sunulmuştur. Bu çalışma sonucunda şu bulgulara ulaşılabacağı tahmin edilmiştir:

1)- “Feminizm-feministler” terimleri “kadın hakları-kadın hakları savunucuları” terimlerine oranla tüm denekler tarafından daha olumsuz algılanacaktır.

2)- Türk erkekleri kadınlara oranla kadın hakları konusunda daha olumsuz tutumlara sahip olacaklardır.

Y Ö N T E M

Denekler ve işlem: Yüzde 57'si kız, yüzde 43'ü erkek, toplam 502 Orta Doğu Teknik Üniversitesi öğrencisi bu çalışmaya katılmıştır. Öğrencilerin yaş ortalaması 20.70 (SS = 1.68)'dir. Ölçekler sınıf ortamında gönüllü olarak bu deneye katılmak isteyen öğrencilere seçkisiz atama yoluyla verilmiştir. Denekler ölçekleri doldurduktan sonra teşekkür edilmiş ve deneyin amacı, bağımlı ve bağımsız değişkenler konusunda bilgilendirilmişlerdir.

Ölçekler: “Kadın hakları” ve “feminizm” terimlerinin nasıl algılandığını ölçmek için 19 sıfat veya kısa ifade çiftlerini içeren “Semantik farklılık” türü bir ölçeğin iki versiyonu oluşturuldu. Bu sıfat veya kısa ifadeler Tablo 1’de bulunabilir. Bu ölçeklerin ilk versiyonunun giriş kısmında “feminizm-feminist” terimlerinin kullanımından sonra, bu 19 sıfat çifti bir kısım deneye seçkisiz atama yoluyla sunulmuştur (Feminizm ölçeği). İkinci versiyonunun giriş kısmında ise, “kadın hakları-kadın hakları savunucusu” terimleri kullanıldıktan sonra aynı sıfat listesi bir kısım deneye seçkisiz atama ile sunulmuştur (Kadın hakları ölçeği). İlk versiyonu alan denekler her bir sıfat çiftinin feminizm ve feministler için uygunluğunu 1 ile 7 arasında değerlendirirlerken, ikinci versiyonu alan denekler aynı sıfatların kadın hakları ve kadın hakları savunucular için uygunluğunu 1 ile 7 arasında değerlendirdiler. Bu ölçeklerde “1” kadın hakları konusunda en olumsuz “7” ise en olumlu tutumu ifade etmektedir.

Yapılan faktör analizine göre, iki ana faktör tüm variansın yüzde 61.84’ünü açıklamaktadır. Elde edilen faktörlerden ilki “Kadın hakları konusunun ve çalışanlarının algılanan özellikleri” olarak, ikinci ise “Sosyal etki sağlanabilirliği” olarak isimlendirilmiştir (Bakınız Tablo 1).

TABLO 1 – Datanın tümü için yapılan Faktör analizinin sonuçları

Maddeler	M	SS	Yüklemeler
Faktör 1: Kadın hakları konusunun ve çalışanlarının algılanan özellikleri			
<i>(Açıklanan varians = 42.80; Eigenvalue değeri = 10.35; Cronbach's alpha = .95)</i>			
Doğru-Yanlış	4.80	1.57	.82
Haklı-Haksız	5.05	1.62	.81
Yararlı-Zararlı	4.82	1.52	.79
Onaylanır-Onaylanmaz	4.56	1.66	.78
Mantıklı-Mantıksız	4.56	1.64	.77
Olumlu-Olumsuz	4.64	1.55	.76
İyi-Kötü	4.77	1.30	.74
Güvenilir-Güvenilmez	4.57	1.33	.74
Beğenilir-Beğenilmez	4.27	1.49	.72
İnanılır-İnanılmaz	4.54	1.43	.70
Saygın-Saygın değil	4.74	1.44	.67
Tutarlı-Tutarsız	4.49	1.62	.66
Gerçekçi-Hayalci	4.19	1.76	.65
Çıkarıcı değil-Çıkarıcı	4.62	1.67	.61
Faktör 2: Sosyal etki sağlayabilirliği			
<i>(Açıklanan varians = 19.24; Eigenvalue değeri = 1.40; Cronbach's alpha = .80)</i>			
Başarılı-Başarısız	4.57	1.43	.80
Güçlü-Zayıf	4.98	1.61	.74
Değişiklik yaratır-yaratamaz	5.03	1.62	.73
Kararlı-Kararsız	5.73	1.39	.71
Destek sağlar-sağlayamaz	4.67	1.55	.40

Not: Tablo'da sıfatların hepsi olumlu-olumsuz olarak verilmiştir. Ölçekte, 1 olumsuz, 7 olumlu sığata yaklaşımı belirtmektedir.

SONUÇLAR

Türkiye’de genç kadın ve erkekler (yaş ortalaması 20.7) tarafından “feminizm-feministler” ve “kadın hakları-kadın hakları savunucuları” terimlerinin farklı değerlendirilip-değerlendirilmediğini incelemek için, tüm sıfatlar toplanıp, ortalaması alınarak “kadın hakları tutumu” değişkeni oluşturuldu (Cronbach’s $\alpha = .95$). Bu bağımsız değişken 2 X 2 (Ölçek tipi: kadın hakları veya feminizm X Cinsiyet: kız veya erkek) ANOVA’ya tabii tutulmuştur. Beklentilere uygun olarak, kadın hakları ölçeğini alan denekler ($M = 5.02$, $SS = 1.12$), feminizm ölçeğini alan deneklere ($M = 4.60$, $SS = 1.01$) oranla bu konuya daha olumlu yaklaşmışlardır ($F(1, 482) = 18.87$, $p < .01$). Ayrıca, kız denekler ($M = 5.09$, $SS = 1.00$) ölçekteki sıfatlara erkek deneklere ($M = 4.41$, $SS = 1.07$) oranla daha fazla olumlu yaklaşmışlardır ($F(1, 482) = 52.88$, $p < .01$).

“Algılanan özellikler” faktörü, “sosyal etki sağlanabilirliği” faktörü kovarians olarak ele alınarak 2 X 2 (Ölçek tipi X Cinsiyet) ANCOVA’ya tabii tutulmuştur. “Algılanan özellikler” bağımsız değişkeni üzerinde uygulanan bu işlemin sonuçları göstermiştir ki, hem ölçek tipi ($F(1,482) = 54.42$, $p < .01$) hem de cinsiyet ($F(1, 482) = 17.35$, $p < .01$) temel etkisi istatistiksel açıdan anlamlıdır. Kadın hakları ölçeğini alan deneklerin ($M = 4.97$, $SS = 1.21$), feminizm ölçeğini alan deneklere ($M = 4.29$, $SS = 1.15$) oranla bu konuda daha olumlu düşündükleri bulunmuştur. Ayrıca, kız deneklerin ($M = 4.93$, $SS = 1.12$), erkek deneklere ($M = 4.18$, $SS = 1.24$) oranla kadın hakları konusunda çalışanlara ve çalışmalara daha olumlu tutumlar beslemedikleri gözlenmiştir.

Ayrıca, “Sosyal etki sağlanabilirliği” faktörü de, “algılanan özellikler” faktörü kovarians olarak ele alınarak 2 X 2 (Ölçek tipi X Cinsiyet) ANCOVA’ya tabii tutulmuştur. Sonuçlar göstermiştir ki, sadece ölçek tipi ($F(1, 482) = 13.83, p < .01$) temel etkisi istatistiksel açıdan anlamlıdır. Kadın hakları ölçeğini alan deneklerin ($M = 5.08, SS = 1.18$), feminizm ölçeğini alan deneklere ($M = 4.92, SS = 1.09$) oranla sosyal değişim olasılığı hakkında daha olumlu düşündükleri bulunmuştur.

TARTIŞMA

Bu çalışmanın temel amacı, genç kadın ve erkekler tarafından kadın hakları konusunun nasıl değerlendirildiğini ve bu konuyla ilgili kullanılan farklı terimlerin farklı algılanıp-algılanmadığını incelemektir. Sonuçlar, genel olarak, göstermiştir ki, ölçekte “feminizm-feministler” terimleri kullanıldığı zaman, denekler kadın hakları konusunda verilen sıfat çiftlerinde daha olumsuzla doğru yönelirken; ölçekte “kadın hakları-kadın hakları savunucuları” etiketleri kullanıldığı zaman, denekler kadın hakları konusunda aynı sıfat çiftlerinde daha olumluya doğru kaymışlardır. Ayrıca, kadın hakları konusunda değerlendirme yaparlarken (hem feminizm ölçeği hem de kadın hakları ölçeğini alan) erkek denekler, kız deneklere oranla birçok konuda daha olumsuz bir yaklaşım sergilemişlerdir.

Deneklerin “feminizm-feministler” terimlerine karşı bu olumsuz tepkileri terimlerin neler çağrıştırdığına bağlı olarak ortaya çıkmış olabilir. Diğer bir deyişle, ölçeklerde farklı etiketlerin kullanılması kişilerin farklı alt gruplara odaklaşmasına yol açmış olabilir.

Turner, Hogg, Oakes, Reicher ve Wetherell (1987)'a göre, kişiler; insanları genel ve geniş kapsamlı sınıflardan alt ve dar kapsamlı sınıflara göre sınıflandırmaktadır. Örneğin, kadınları genel bir sınıf olarak ele alırken, dernek için çalışan kadınlar başka bir alt sınıfta ve kendilerini feminist olarak isimlendiren kişiler daha başka bir alt sınıfta ele alınabilirler. Buna göre, "feminizm-feminist" etiketleri "kadın hakları-kadın hakları savunucusu" etiketlerine göre daha farklı imajlar çağrıştırabilir ve denekler bu alt gruplara odaklaşabilir. Örneğin, "feminizm-feminist" etiketi kadınların üstünlüğünü ve erkeklerle ilişkileri reddeden ayrımcı ve radikal feminist gruplarını çağrıştırabilir. Diğer yandan, "kadın hakları-kadın hakları savunucuları" daha nötr olarak algılanan gruplara bağlantılı düşünceleri; yani kadınların eğitimde, iş yerlerinde ve sağıktaki avantajsız durumları ve bunların iyileştirilmesi üzerinde odaklaşan insancıl ve liberal feminist gruplarını akla getirebilir.

"Feminist-feminizm" terimlerinin olumsuz olarak değerlendirilmesinin diğer nedeni de, bu terimlerin Türk cinsiyet rolleri ve gelenekler ile çatışan kişileri hatırlatması olabilir. Glick, Dichold, Bailey-Werner ve Zhu (1997)'a göre, cinsiyet rolleri ile çatışan ve geleneğe ters düşen kadınlar daha olumsuz değerlendirilirken; cinsiyet roller ile çatışmayan ve geleneklere uygun davranan kadınlar daha olumlu değerlendirilirler. Bu çalışma hazırlanırken yapılan ön görüşmelerde "feminizm-feministler" terimlerini açıklaması istenen kişiler, özellikle erkekler, eşitlik ve kadın haklarından bahsettikten sonra kadınların üstünlüğü, cinsel özgürlük, lezbiyenlik, ekonomik açıdan bağımsız ve çoğunlukla zengin çalışan kadınlardan bahsetmişler ve Duygu Asena gibi isimler vermişlerdir. Ancak, "kadın hakları ve kadın hakları savunucularını" tanımlamaları istenen kişiler, eşitlik

ve kadın haklarından bahsettikten sonra toplum için bir parti, dernek ve kuruluşlarda gönüllü olarak çalışan kadınlardan bahsetmişlerdir. “Kadın hakları” terimi, tanınmış üniversite profesörleri, siyasi parti üyeleri ve bazı derneklerde aktif olan siyasi parti üyelerinin eşlerini çağırıştırılmıştır. Bu kadın hakları savunucuları, çalışan veya orta sınıftan gelen ve çoğu evli ve çocuklu kişilerdir ve Türkiye’de ezilmiş kadınlar için çalışan hem aileye hem de kariyere sahip “fedakar kadın” kalıpyargılarına uymaktadırlar.

Bunlara göre, “feminizm- feministler” terimleri toplumun rollerine ters düşen aşırı uçtaki kişileri hatırlatırken, “kadın hakları-kadın hakları savunucuları” daha ılımlı yollarla kadına eğitim, sosyal ve ekonomik destek sağlamaya çalışan kişileri hatırlatmaktadır. Sonuç olarak, müslüman ve ataerkil bir ülkede yaşamalarından dolayı (Kadiyoti, 1991), deneklerin kadınların geleneksel toplumsal rollerini bırakmaları ve cinsel özgürlüğe sahip olmalarını savunan grupları (özellikle kendilerini feminist olarak isimlendiren grupları veya kişileri) onaylamadığı gözlenmektedir.

Bu araştırmanın diğer önemli bir bulgusu da, kadın hakları konusunun kız ve erkek denekler tarafından farklı algılanması ve değerlendirilmesidir. Bulgular göstermiştir ki, kız denekler kadın hakları konularına daha olumlu yaklaşırlarken, erkek denekler olumsuz yaklaşmışlardır. Feminist olaylarının geliştiği diğer ülkelerde de benzeri sonuçlar gözlemlenmiştir (Sarup, 1976). İki cinsiyet arasındaki imkan, fırsat ve güç eşitsizliğine değinen feministler özellikle erkekler tarafından eleştirilmiştir. Bu, bir yandan erkeklerin kendi statülerini koruma çabalarından, diğer yandan bu tür eşitsizlik olgusuna hazır olmamalarından kaynaklanıyor olabilir (Sarup, 1976). Türk kül-

tür ve geleneklerinde erkeklerin üstünlüğünün açıkça veya üstü kapalı olarak gözler önüne serilmesi, erkeklerin kadın hakları konusunda çalışanlara karşı önyargılı, olumsuz tutumlar beslemelerine büyük ölçüde katkıda bulunabilir.

Ayrıca, “Sosyal etki sağlanabilirliği” faktörüne uygulanan analiz sonuçlarına göre, sadece ölçek tipi temel etkisi istatistiksel açıdan anlamlıdır. Kadın hakları ölçeğini alan deneklerin, feminizm ölçeğini alanlara göre sosyal değişim olasılığı konusunda daha olumlu düşündükleri bulunmuştur. Ancak, cinsiyet temel etkisi istatistiksel olarak anlamlı değildir. Bu sonuca göre, kız ve erkek denekler, kadın hakları konusunda yapılan çalışmaların sosyal etki yaratabilirliği konusunda aynı görüşlere sahiptirler. Tablo 1’deki ortalamalara bakılacak olur ise, denekler, kadın hakları çalışmalarının değişiklik yaratıyaparamayacağı konusunda bir ölçüde kararsızdırlar; ama deneklerin puanlarının daha çok kadın hakları çalışmalarının değişiklik yaratacağı yönünde olduğu görülmektedir.

Sonuç olarak, aynı amaçlara sahip kadınların, kendilerini tanımlamak için kullandıkları terimler nedeni ile farklı farklı değerlendirildikleri görülmektedir. Bu nedenle, kadın hakları konusunda çalışan kişiler, Türk toplumu ile, özellikle Türk erkekleri ile, kurulan iletişim esnasında nasıl bir terim kullandıkları ve kendilerini nasıl tanımladıkları konusunda dikkatli olmalıdırlar. “Feminizm ve feminist” kelimeleri insanlarımızın akıllarında daha olumsuz çağrışımlar yapmaktadır. Kadınlar konusunda yapılan çalışmalarda daha olumlu çağrışımlara neden olacak terimler kullanmakta yarar vardır.

KAYNAKÇA

- Abadan-Unat, N. (1981). *Women in Turkish society*. Leiden: E.J. Brill.
- Albright, D. G., & Chang, A. F. (1976). An examination of how one's attitudes toward women are reflected in one's defensiveness and self-esteem. *Sex Roles*, 2, 195-198.
- Benson, P. L., & Vincent, S. (1980). Development and validation of the sexist attitudes toward women scale (SATWS). *Psychology of Women Quarterly*, 5, 276-291.
- Berryman-Fink, C., & Verderber, K. S. (1985). Attributions of the term feminist: A factor analytic development of a measuring instrument. *Psychology of Women Quarterly*, 9, 51-64.
- Doyle, J. A. (1976). Attitudes toward feminism - forty years later. *Sex Roles*, 2, 399-400.
- Fassinger, R. E. (1994). Development and testing of the attitudes toward feminism and the women's movement (FWM) scale. *Psychology of Women Quarterly*, 18, 389-402.
- Glick, P., Diebold, J., Bailey-Werner, B., & Zhu, L. (1997). The two faces of Adam: Ambivalent sexism and polarized attitudes toward women. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 23, 1323-1334.
- Jacobson, M. B. (1979). A rose by any other name: Attitudes toward

feminism as a function of its label. *Sex Roles*, 5, 365-371.

Jussim, L., Nelson, T. E., Manis, M., & Soffin, S. (1995). Prejudice, stereotypes, and labeling effects: Sources of bias in person perception. *Journal of Personality and Social Psychology*, 68, 228-246.

Kandiyoti, D. (1991). End of Empire: Islam, nationalism and women in Turkey. In D. Kandiyoti (Ed) *Women Islam and the state*. Philadelphia: Temple University press.

Sarup, G. (1976). Gender, authoritarianism, and attitudes toward feminism. *Social Behavior and Personality*, 4, 57-64.

Smith, J. T., Ferree, M.M., & Miller, F. D. (1975). A short scale of attitudes toward feminism. *Representative Research in Social Psychology*, 6, 51-56.

Tekeli, S. (1995). *Women in modern Turkish society*. London: Zed Books Ltd.

Turner, J. C., Hogg, M. A., Oakes, P. J., Reicher, S. D., & Wetherell, M. S. (1987). *Rediscovering the Social Group*. Oxford: Basil Blacwell Lmt.

Feminist düşünceler. (1998, Haziran 6). *Radikal*, p.6.